

AZ ÚJ OLASZ „IMPÉRIUM” LIRÁJÁBÓL

(Kulturkrónika)

Fordította: MÁRIA BÉLA

VITTORIO BRAVETTA: ÜDVÖZLET A DUCÉNAK

*Aldja őt a Nap,
a Föld,
a Kenyér,
az anya keze,
a gyermek mosolya,
a fénylő kapák,
a messzi bolygók.
Aldja őt Róma április 21-én.*

*Isten küldött Itáliának,
mintahogy ő küldi a napot:
Duce!*

Duce!

Duce!

*

*Fogadd el tőlünk húszéves vérünket,
mely égeti ereinket.
Készíts tüzet a vérből,
mely megvédi az Impériumot.
Diktálj glóriás törvényeket,
törj össze láncokat és kötelekeket.
Te Munkás!*

Pásztor!

Építő!

Hadvezér!

*

*Isten küldött Itáliának,
mintahogy ő küldi a napot:
Duce!*

Duce!

Duce!

ADRIANO GRANDE: SAJNÁLKOZÁS EGY MEGÖLT ELLENSÉG FELETT

*Összeszorított öklökkel és beárkolt szemekkel
teljesen meztelenül heversz az ég alatt
ő abesszin harcos:
fekete folt a száraz fűvön: villámtól
kiszaggatott fatörzshöz hasonlitsz.*

*Nyomorult dolog az élet,
ha ez az égő nap,
mely rövid pillanatok alatt
felszárítja a kis patakokat
most érzéketlenül süt le
rád, szegény halottra,
mintahogyan a növényekre*

és a menekülő emberek ezreitől
végigtaposott utakra.

Te nem ismertél engem, ki megölt és én
nem örültem halálodnak. Ha rád tekintek,
futó fájdalmat érzek, gyengéd sajnálkozást.
Én, kit ugyanúgy megölhettek volna
társaid, a befészkelte farkasok,
eleshettem volna én is és most hanyatt
feküdnék egy bokor szélén, mint te.

De sajnálkozni feletted szabad: téged a halál
nem békéltet meg; nem használ
a sötét fantazmáknak, mely téged
a háborúba kergetett. Vad kifejezéssel
arcodon fekszel, mely vadabb
a mi gyűlöletnélküli fegyvereinknél,
mellyel inkább a földet megmunkálni,
mint emberhúsba vájni akartunk.

A mieink, kik nyílt ütközetben
vagy hátbatámadva elvesztik életüket
(még ha társaid holttestüket meg is gyalázzák),
boldogan pihennek, a hant alatt. Halódva is
hallja mint testvérei őt nevének szólítják
az uccákon és a márványemlékek előtt
és látja, miként törnek elő folyó véréből
virágok és miként változik gabonává.

Te pedig a történelem nélküli idők feledésében
már is bomlásnak indulsz és az éj leszálltával
a hiénák és a keselyűk
fognak bankettet ülni összeszorított ökleid közt.

DIEGO CALCAGNO: ETIÓP NAP

Katonának lenni annyit jelentett
odalenn: a nap felé indulni.
A rejtélyes horizontok között
az akrobata öszvérek
megrohanták a sziklacsúcsokat
és a csönd
felszállt a magasba.

A gépfegyverek fészkei fölött
kék gerlicék csiripéltek
és a szerelmes és szelíd
nyulak a boldog
völgyek irányában futkároztak.

Ó tavaszi hegyek!
a bizalmas nap bearanyozta
a fegyverek és euforbiák
titokzatos összevisszaságát.
Egy megkötözött majom
a megizzadt sereget követte.

A szakadékok és gabonaföldek között
sár és rongyszobrok
ünnepélyesen tekintettek ránk
különös Dávid-korabeli ménesek
aludtak ezerévek óta.
Daloltak mint éhes tyúkok
a tigris pásztorlányok.
Ki felejthet el téged
ó tavaszi Tembien
szakadékok és akácok
veszélyes hegylánca?

GIUSEPPE VALENTINI: SZOMALI LÁNY

Szemükkel felisznak a katonák,
ó holdhoz hasonló alakzat...
Jól tudod mindezt
te, ki a külszín barátnője vagy
és nevensz és remegsz a nézések alatt.
Széles kék „futa” övezi tested.
„Sarmutta.” Békét a távollevőknek!
A tengertől jön nevetésed,
mely keserű...
Tudod, hogy oda fogod adni magad!...
Ma este holdfény van — oda adod magad...
De talán már másvalakié vagy,
minthogy más szél lengeti
a tested övező „futát”,
mintahogy más felhőkről való
a hold...
Minden újra kezdődik most és ezt tudod
te, ki könnyű léptekkel járod a világot
bátran szembenézve a katonák
szemeivel, melyek tüzelnek
ó te koránkelő, mint a győzelem!

ALDO CAPASSO: VISSZATÉRŐ LÉGIONARIUSOK
KÓRUSA

Ó mint széles tenger, úgy részegített
minket a harc és nevetve
kiáltottuk a Vezér nevét,
fiatal karjaink közé szorítva
a fénylő fegyvereket, melyek olyan jól
illettek testünkhöz: a szép harc
viharában tengernyi örömtől
övezve éltünk és magunk is
mint hullámok ragadtuk el
a legyőzött ellenséget! És most
az istenien szigorú tenger övezi
a haza induló győzelmes hajót.
A keskeny hajóhidon állva most ismét
majdnem emberfölötti mámorba
ringat minket a tenger és a szél,
magasan a mindennapi élet fölé!

Ó elragadtatás és rajongás órái!
 A csodálatos szárnyalás órái,
 mikor az ember hirtelen
 rátalál önmagára és önbizalommal
 olvas a fátum könyveiben! Neked
 ó népünk gondterhes Feje,
 Néked köszönhetjük ezt a gyönyörű
 ajándékot; e csodálatos, fürge hajón
 visszatérőben a mi mítikus hazánk
 boldog partjaira,
 szívünkben az égő fiatalság
 kórusával, mely az új világ
 arca felé fordulva elismeri
 mindazt a jót, amit Te
 ajándékoztál nekünk, ó Duce!
 A hullámok, a mámor óráit,
 jóval magasabban a gyenge,
 mindennapi ember felett!
 Nélküled, Duce, nem éltük volna meg
 ez esztelen-okos vállalkozást,
 melyet Te akartál!
 Új színeket lát a világban
 e gyakorlott és átszellemült szem.
 A hajó halad a vízen —
 biztosan, mint a kard
 hazánk fele, ahol most
 testvéri tömegek ezrei
 a lelkesedés mámorában
 fogják megfürdetni harcos
 és álmodozó sziveinket.

A FESTŐI MÓDSZER KÉRDÉSE

Irta: DÉSI HUBER ISTVÁN

Visszanézve eddigi kísérleteinkre, azt kell mondanom, először a tartalom tultengése, másodsor a formarendszer egyoldalúsága akadályozta meg egy úgy a tartalmat, mint a formát egységesítő festői módszer kialakulását. A forma és tartalom ugyanis szüntelenül átjátszanak egymásba, de csak a festői módszerben válnak egységgé: stilussá. Az alakítási folyamatnak ezt a mozzanatát még nem tettük vizsgálat tárgyává, pedig az egyes korok művészetének szemléleti módja ép' itt látszik a legtisztábban. Gondolati, motívumbeli, tartalmi elemek hasonlósága, sőt azonossága a legkülönbözőbb korok művészetében kimutatható; a görög, római festészet mithológiai alakjait megtaláljuk a renesszánsz, a barokk kor művészetében, a bizánci piktura szentjeit, mártírjait a quattrocento, a renesszánsz festészetében, de azért ezek a stílusok mégis mások s ami őket megkülönbözteti, ép' a festői eljárás, a módszer. De tovább megyek, a XVI. század óta a paraszt, a munkás állandó tárgya a festészetnek: Velasqueznél már felbukkannak. Chardinnél, Le Nainnál jelen vannak s a holland festők egész soránál majdnem rájuk épül a kép, hogy később Millet, Van Gogh művészetét teljesen betöltsék. Meunier rajzaiban már